Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 87 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 8, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 8-го ТРАВНЯ 1997 р. Ч. 87 РІК CIV.

МІНІСТРИ ПІДПИСАЛИ УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКИЙ ДОГОВІР

Київ. — Міністри закордонних справ України і Румунії підписали 3-го травня договір про дружбу і співробітництво, який збільшить шанси обох країн щодо швидшої інтеграції у західні структури, повідомили засоби масової інформації.

Згідно з договором, підписаним Геннадієм Удовенком і його румунським партнером Адріяном Северином, обидві сторони визнають суверенітет і територіяльну цілість одна одної і підтверджують непорушність теперішніх кордонів між двома країнами.

Документ, який означає, що Румунія відмовляється від претенсій на південну Басарабію і північну Буковину, анексованих в 1940 році за пактом Ріббентропа-Молотова, мають ще підписати президенти і ратифікувати парляменти обох країн.

Виступаючи на пресконференції, Г. Удовенко сказав, що стаття в договорі підтверджує непорушність існуючих кордонів і те, що сторони не мають територіяльних претенсій одна до одної. За словами А. Северина, договір має на меті зміцнити територіяльну цілісність України, що є фактором стабільности в Европі.

Згідно з джерелами в Міністерстві Закордонних Справ України, договір, який три роки був предметом напружених переговорів, мають підписати цього місяця Президент України Леонід Кучма і його румунський партнер Еміль Константінеску.

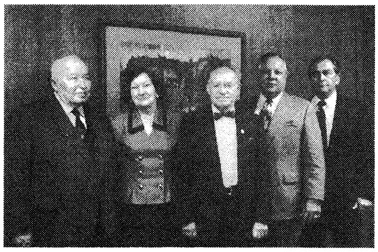
Джерела стверджують, що обидві сторони хочуть ратифікувати договір перед липневою нарадою НАТО в Мадриді. Однак А. Северин, країна якого домагається якнайскорішого вступу в НАТО, заперечив те, що Румунія використовує договір з Україною як важіль для досягнення цієї мети. Він сказав, що договір потрібен Румунії навіть якщо вона не буде серед перших країн, прийнятих до НАТО.

Минулого року західні лідери похвалили Румунію за те, що вона підписала договір з Мадярщиною, закінчивши цим самим довоторонні суперечки щодо кордонів і національних меншин. На Заході неодноразово заявляли, що подібний договір Букарешту з Києвом збільшить шанси Румунії щодо раннього вступу в НАТО.

Г. Удовенко сказав, що Україна заявила про своє бажання інтегруватися в европейські і трансатлантійські структури і тепер повинна підписувати з сусідами договори. УНІАР повідомляє, що підписання договору з Румунією в контексті позначення кордонів з Білоруссю і Молдовою створює непогане тло для переговорів з Росією. Договір з Москвою узгіднено два роки тому, але президент Борис Єльцин досі не підписав його.

Україна і Румунія все ще не можуть знайти спільної мови щодо кордонів на Чорному морі, де вони хочуть розвідувати родовища газу і нафти. Ці розбіжності має вирішити інший договір, запланований для підписання за два роки. Згідно з джерелами МЗС України, обидві сторони звернуться до Міжнародного суду в Гаазі, якщо не зможуть самостійно домовитися про позначення морського кордону. Покищо обидві країни пообіцяли накласти мораторій на геологічні роботи в чорноморському шельфі, який, за оцінкою експертів, має площу 7,000 квадратних кілометрів.

Контрольна комісія УНС перевела річну контролю

Від суботи, 3-го травня, до середи, 7-го травня, Контрольна Комісія УНСоюзу перевела річну перевірку стану, майна і діяльности УНСоюзу. Контролю започатковано на Союзівці, а закінчено в Головній Канцелярії в Джерзі Сіті, Н. Дж. На фото контролери (зліва): Іван Винник, Стефанія Геврик, Степан Гавриш, Василь Пастушок і Анатоль Дорошенко.

Добровольці прийняли присягу

Київ (УНІАР). — 37 американських професіоналістів прийняли 29-го квітня присягу добровольців Американського корпусу миру, який починає свою дворічну працю в Україні за програмою економічного розвитку.

Під час урочистої церемонії директор Корпусу миру ЗСА в Україні Ярослав Дуткевич наголосив, що це вже восьма група добровольців, яка після підписання п'ять років тому відповідної угоди між президентами двох держав прибула в Україну. На сьогодні вже майже 300 фахівців працювали в Україні за програмою, що включає кілька напрямів: освітній, державного управління, підприємництва, приватизації. З вересня Корпус миру почне виконання нового проєкту охорони навколишнього середовища.

Нових добровольців Корпусу миру ЗСА привітали перший віцепрем'єр-міністер України Василь Дурдинець, віцепрем'єр-міністер Іван Курас, голова Національного агентства реконструкції та розвитку Роман Шпек, амбасадор ЗСА в Україні Вілліям Грін-Міллер.

Відбулися збори Міжнародної Амнестії

Трускавець, Львівська область. — Як повідомило пресове агентство УНІАР, тут відбулися щорічні звітно-виборчі збори Української Асоціяції "Міжнародна Амнестія". У зборах взяли участь 48 делегацій з різних регіонів України.

Українські правозахисники зробили підсумки своєї діяльности і, між іншим, обговорили хід кампанії за скасування кари смерти в Україні. Йшлося також про наміри асоціяції приєднатися до міжнародної кампанії на захист прав втікачів.

Журналістів продовжують переслідувати

Париж. — У звіті Міжнародної асоціяції видавців газет, оприлюдненому напередодні Світового Дня Свободи Преси, говориться, що у багатьох країнах світу журналістів та видавців „вбивають, переслідують, садовлять у тюрми тільки за те, що вони пишуть правду", а їхні публікації потрапляють під цензуру, на авторів накладається грошові кари, видавання газет переривається анбо взагалі припиняється, у тому випадку, „коли вони висловлюють думки, що розходяться з наставленням урядів".

Згідно зі звітом, від 1986 до 1996 року щонайменше 500 журналістів загинуло під час виконання своїх професійних обов'язків. Лише в минулому році було вбито 32 журналістів.

У документі подано прізвища 180 журналістів, які перебувають за тюремними гратами в 22 країнах світу. Першість в цьому пляні належить Туреччині, де в тюрмах страждає 78 журналістів, далі йдуть Етіопія (18), Китайська Народна Республіка(17), Кувайт (15), Альжир, Бурунді, В'єтнам, Заїр, Замбія, Індонезія, Ірак, Іран, Лібія, Маляйзія, Мянма, Нігерія, Пакістан, Перу, Сирія, Судан, Туніс, Центрально-Африканська республіка.

Звіт стверджує, що „журналісти в усьому світі повинні мати право вільно і без страху виконувати свій професійний обов'язок" і закликає „посилити тиск на уряди, які позбавляють своїх громадян права на свободу преси".

У ДЖЕКСОНВІЛЛІ НА ФЛЬОРИДІ лава присяжних визнала невинним тютюнове виробництво Р. Джей Рейнолдс у смерті 49- річної жінки Джин Коннор, яка курила впродовж 34-ох років і померла від пістряка легенів.Це рішення лави присяжних на думку аналітиків є дуже важливим для тютюнової індустрії, котра останніми роками є прицілом багатьох судових оскаржень.

НАТО і Росія продовжують обговорювати статут

Париж. — Представники Північно-атлантійського оборонного союзу і Росії заявили у вівторок, 6-го травня, що їхні переговори у Люксембурґу щодо злагоди у справі статуту безпеки, котрий буде визначати їхні співідношення після того, як НАТО здійснить своє поширення на схід, поступають вперед, але не настільки щоб підписувати угоду.

Генеральний секретар НАТО Гавіє Соляна і російський міністер закордонних справ Євгеній Примаков мали окрему зустріч того ж вечора з метою полагодити ще не вирішені спірні питання після того, як у Москві минулого тижня Меделин Олбрайт, секретареві Державного департаменту і Є. Прімакову вдалося усунути одну з головних перепон.

У спільній заяві Г. Соляни і Є. Прімакова, видану головною кватирою НАТО в Брюсселі, сказано, що „деякі успіхи зроблено, але праця продовжується". Офіційні чинники НАТО зазначують, що зі сторони Росії є поступ і доброзичливість, тому можна сподіватись швидкого завершення цих переговорів. Одначе нової дати на продовження переговорів не встановлено.

Російський президент Борис Єльцин запропонував дату 27-го травня для підписання в Парижі згаданого статуту з керівниками НАТО. Президент Билл Клінтон плянує в тому часі, а точніше 28-го травня, бути також в Европі для відзначення 50-річчя Пляну Маршалла, з домомогою, которого Західня Европа знову стала на ноги після Другої світової війни.

Метою згаданого статуту є запевнити Росію на її постійне домагання, що НАТО не має в пляні уживати новоприйняті країни як бази ядерної зброї чи згромадження військових частин.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

СТВОРЕНО НАЦІОНАЛЬНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма видав указ про створення Національного бюра розслідувань, що "не підпорядковуватиметься ніяким іншим владним структурам. Про це повідомив перший віце-прем'єр-міністер, голова Координаційного комітету з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю при Президенті України Василь Дурдинець. Голова СБУ Володимир Радченко та міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко відмовилися назвати особу, яка очолюватиме новостворену структуру.

НАМАГАЮТЬСЯ ПРИБОРКАТИ ЗЛОЧИННІСТЬ

КИЇВ. — В Адміністрації Президента України відбулася нарада з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю. Учасники наради визнали, що не вдалося вплинути на ситуацію в Дніпропетровській, Донецькій, Одеській, Київській областях та в самому Києві і Криму. Перший віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець гостро скритикував міністра транспорту Івана Данькевича та його першого заступника Олександра Золотоверха, а також працю міністерств фінансів, економіки, зовнішніх зв'язків і торгівлі тощо. "Іде процес криміналізації, особливо у сфері економіки. Ми мусимо довести, що можемо навести лад у нашій державі", — наголосив В. Дурдинець.

"ВЕЛИКА СІМКА" ОБІЦЯЄ УКРАЇНІ ПОЗИКУ

КИЇВ. — Міністер охорони довкілля і ядерної безпеки Юрій Костенко повідомив, що між Україною і делегацією "Великої сімки" впереше досягнуто конкретних домовлень щодо виконання програми закриття Чорнобильської Атомної Електростанції. Найближчим часом Україні буде надано 900 млн. дол. позик та ґрентів. За прогнозами експертів "Великої сімки", весь комплекс робіт, спрямованих на закриття Чорнобильської АЕС має бути завершено до 2005 року. Виділені 900 млн. дол. призначено для розвитку енергетичного ринку в Україні, реструктуризацію вугільної галузі, регабілітацію гідроелектростанцій. Із зазначеної суми 120 млн. дол. передбачено спрямувати безпосередньо на виконання робіт на самій ЧАЕС. Під час зустрічі в Славутичі так і не вдалося домовитися щодо доцільности добудування енергетичних бльоків Хмельницької і Рівенської АЕС. Експерти Європейського банку реконструкції і розвитку, провівши недавно дослідження, не погодилися з представленим українськими фахівцями технічно-економічним обґрунтуванням, проте українська сторона продовжує відстоювати своє становище.

ВЗАЄМОДІЯ УРЯДОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

КИЇВ. — Віцепрем'єр-міністер Сергій Тигипко, який очолює економічний бльок Кабінету Міністрів України, сказав, що "без участи промисловців і підприємців проведення реформи в державі неможливе". Сьогодні вкрай необхідно знайти ефективні механізми взаємодії Кабінету Міністрів і підприємців України, виробити і здійснити спільну політику щодо виходу з соціяльно-економічної кризи. З ним погодився президент Українського Союзу Промисловців і Підприємців (УСПП) Анатолій Кінах, який підкреслив, що тільки така взаємодія може зрушити з місця українську економіку. "Промисловці і підприємці зацікавлені у співпраці з Урядом і готові до неї", — зазначив голова УСПП. С. Тигипко виклав свій погляд на принципи реструктуризації Кабінету Міністрів, зауваживши, що вона, передусім, має дати можливість гнучко й оперативно вирішувати питання розвитку підприємництва. У цьому зв'язку С. Тигипко підкреслив, що сьогодні допомогти усім неможливо. Необхідно чітко визначити коло пріоритетних, перспективних підприємств і фірм, допомога яким може дати ефективний резульатат.

НБУ ТА УСПП УЗГОДЖУВАТИМУТЬ ДІЇ

КИЇВ. — Голова правління Національного Банку України Віктор Ющенко та президент Українського Союзу Промисловців і Підприємців Анатолій Кінах підписали угоду про координацію дій та об'єднання зусиль для подолання кризи платежів, впровадження векселів та підтримки ефективно працюючих товаровиробників, удосконалення податкової системи та вирішення інших важливих питань.

ЗАЯВА БЛЬОКУ "КРИМ — НАШ ДІМ"

СИМФЕРОПІЛЬ. — З політичною заявою виступив організаційний комітет політичного бльоку "Крим — наш дім". Цей бльок створили кримські відділи загальноукраїнських партій центристського спрямування, як НДПУ, Міжреґіональний бльок реформ та інші. Підкресливши центристське спрямування бльоку "Крим — наш дім", автори заяви засудили дії голови Партії Економічного Відродження Криму (ПЕВК) Володимира Шевьова, який виступає з нападами на бльок "Крим — наш дім", претендуючи на ролю політичного арбітра.

МІЛІЦІЯ ПРАЦЮЄ НОРМАЛЬНО

Харків (УНІАР). — Великодні свята в Харкові пройшли без надзвичайних випадків. Половина харківської міліції забезпечувала порядок у 19-ох храмах та на 10-ох харківських цвинтарях. До 11-го травня відділи міліції будуть знаходитися в стані постійної готовости.

Частину Лаври передадуть УПЦ КП

Київ. — Як повідомило пресове агентство УНІАР, Київська Міська Рада підготувала проєкт рішення про передачу частини споруд Києво-Печерської Лаври Українській Православній Церкві Київського Патріярхату.

Таке рішення мотивується необхідністю дотримуватися принципу рівноправности всіх православних конфесій і забезпечення їм рівного доступу до національних святинь — Києво-Печерської Лаври, Ближніх і Дальніх печер. Донині доступ до них має тільки Українська Православна Церква Московського Патріярхату, котрій з 1989 до 1997 року передано 60 будівель і споруд загальною площею 11,000 кв. м.

Як стало відомо кореспондентові УНІАР, плянується передати УПЦ КП в безкоштовне користування Троїцьку Надбрамну церкву, Церкву Спаса на Берестові, Церкву Всіх Святих, Микільську церкву, Велику Лаврську дзвіницю, а також комплекс Ближніх печер Києво- Печерської Лаври.

„Авіялінії України" придбають „Боїнґи" й „Аеробуси"

Київ. — Намагаючись поступово позбутися старих совєтських літаків, державна летунська компанія „Авіялінії України" вирішила купити для трансатлантійських перельотів два американські „Боїнґи" 767-200ER, а для для перельотів на середню відстань три европейські „Аеробуси" А320-200, поінформувало 5-го травня агентство Ройтерс.

У пресовому повідомленні Національної агенції з реконструкції і розвитку сказано, що рішення ухвалено двома третіми голосів комісії, яка складалася з урядовців, експертів і представників „Авіялінії України".

За останні шість місяців це рішення відкладалося кілька разів. Згідно з українськими засобами інформації, минулого року перевагу надавалося европейській компанії "Аеробус індастрі", однак цього року американська компанія „Боїнґ" значно збільшила свої шанси на замовлення.

Рішення „Авіялінії України" скористатися послугами двох компаній є, очевидно, компромісом, який не виключає дальших замовлень від обох компаній в майбутньому.

Про ціни нових літаків не інформується, однак українські пресові агентства навели нещодавно слова прем'єра Павла Лазаренка, який сказав, що „Боїнґ" і „Аеробус" знизили ціну кожного літака на 10 млн. дол.

„Авіялінії України" переконали американські летунські власті покищо не вводити заборону на польоти совєтських літаків Іл-62, накладену з мірковань безпеки і у зв'язку з шумливим зле-

(Закінчення на стор. 3)

М. ГЕЛЬБІҐ ОСКАРЖИЛА ДИРЕКТОРА „АУСКОПРУТУ" В УКРАЇНІ

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Як інформує Марійка Гельбіґ, відома власничка подорожнього бюра „Сковп", вона внесла 18-го квітня скаргу до генерального прокурора України Григорія Ворсінова та рівночасно до міського суду в Івано-Франківському, на Анатоля Попадюка, генерального директора „Аускопрут" українсько-американсько-австрійського підприємства, співласником якого є М. Гельбіґ.

На підставі тексту скарги та точних інформацій заподаних на письмі М. Гельбіґ, підприємство „Аускопрут" було заложене 10-го жовтня 1991 року в Івано-Франківському та до нього приступили

М. Гельбіґ в редакції „Свободи"

„Сковп" подорожнє підприємство, агрофірма „Прут" і австрійська компанія торгівлі автомобілів „Аукціон унд Гандельсгезельшафт". Ця спілка була заложена для побудови та впровадження у життя туристичного готелю „Роксоляна", а відтак і другого „Роксоляна ч. 2" в Івано-Франківському.

Після уложення установчої умови про створення спільного підприємства був затверджений статут на підставі якого отримано державну реєстрацію. Три місяці після підписання умови власник фірми „Прут" Василь Ткачук, як і фірма, були виключені із „засновників", а для підвищення оперативности та ефективности діяльности СП рішенням зборів було

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ДО КАЇРУ, СТОЛИЦІ ЄГИПТУ, з офіційними відвідинами вперше від 1995 року, коли то єгипетський президент Госні Мубарак звинуватив Іран у спробі підступного замаху вбивства на нього, прибув міністер закордонних справ Ірану. На летовищі зустрів іранського міністра закордонних справ Алі Акбара Велаяті міністер закордонних справ Єгипту Амр Мусса. А. Велаяті підкреслив, що до Каїру він прибув щоб особисто передати ручно написане запрошення для президента Г. Мубарака від іранського президента Акбара Гашемі Рафсанджані взяти участь у ісламській вершинній конференції, що має відбутися в грудні у Теґрані. Іран зірвав дипломатичні стосунки з Єгиптом у 1979 році, після того як Єгипет підписав мирний договір з Ізраїлем.

В АМЕРИЦІ

У ДЕНВЕРІ ВІДБУВАЄТЬСЯ розправа 29-річного Тимоті МекВея, котрого прокуратура оскаржила у збомбленні урядового будинку в Оклагома Сіті 19-го квітня 1995 року, де загинуло 168 осіб, а багато більше було поранених. У понеділок, 5-го травня, свідком прокуратури була 23-річна сестра оскарженого Дженніфер МекВей, котра, зізнаючи вперше перед лавою присяжних, розповіла про те, як під час відвідин в листопаді 1994 року її брат Тимоті звинувачував Уряд у загибелі сектантів з угруповання Давідіян і називав федеральних агентів „фашистськими тиранами". Крім того він тоді ж заявив, що переходить з „пропагандивної стадії" спротиву до „активної дії" — це було п'ять місяців перед трагедією в Оклагома Сіті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

„Я" і „ми"

Чи є різниця між „я" і „ми"? На перший погляд, нема, адже „ми" — не щось інше, як певна сума „я". І нібито є цілком логічним припустити, що коли кожне осібне „я" знає себе, свої особливості, симпатії та антипатії, свої потреби, сили і можливості, то й „ми" з цим не повинно мати ніякого труду. Але ж чому тоді наш світ аж стогне під тягарем проблем, головною причиною яких, мусимо визнати, є не сторонні сили, а таки наша людська недосконалість? З одного боку, жодна людина неспроможна стати людиною сама по собі, без інших, без „ми", а з другого — як тільки виникає „ми", виникають і проблеми.

Річ у тому, що всі наші „я" дуже неподібні між собою — інтелектом, психологією, рівнем моральної свідомости. Звідси — тертя, непорозуміння, відчуження, ворожнеча. Зовнішній світ — то світ завзятого, нерідко жорстокого, не завжди навіть усвідомленого, змагання. І щоб воно не вийшло з берегів, щоб якось погамовувати його, утримувати в межах людяности, треба було заснувати державу — запровадити закони, створити адміністрацію, поліцію, військо, суд, збудувати тюрму, словом, розгалужену запобіжну систему, яка пролягла через усе громадське і особисте життя. Над цю лінію можна підніматися як завгодно високо, але хто падає нижче, негайно озивається система суспільних запобіжників і порушника чекає справедлива кара. Так повинно бути і так в Америці досить довго й було. Не маючи перед собою ніяких взірців, поклалася вона на власне сумління, ставши країною-піонером в ділянці прав і свобод, соціяльної справедливости. Двоє рівноцінних крил піднесли її в небо демократії — крило свободи і крило законности. І якщо сьогодні цей ще недавно сильний і мудрий птах ронить перо за пером, то не підносьмо голів, не з'ясовуймо, з якого саме крила ті пера падають: все одно з якого — з одним крилом дальший лет неможливий.

Головний парадокс нашого часу: чим більше свобід, тим більше порушень закону. Але ж хіба то парадокс? Ні, це така ж закономірність, як після блискавки грім. Нехай тільки читач, боронь Боже, не подумає, нібито ми є проти збільшення свобід. Не проти, одначе в який спосіб можна уникнути зворотної сторони медалі? І тут доходимо до підставового питання: яка саме ідея є рушійною силою для суспільства? Тобто, яка з двох — релігійна чи нерелігійна? Нерелігійна об'єднує в собі всі „ізми" вкупі з комунізмом і лібералізмом, всі людські манії взагалі. Згідно з нею, людське життя весь час покращується, „проґресує", так що залишається тільки збільшувати число свобід.

Релігійна орієнтація є цілком протилежна. Моральній людині не залежить на кількості свобід. Їй непотрібна свобода красти, ошукувати, вбивати, розтлівати дітей, руйнувати родину, жити за рахунок держави та ще й цю державу зневажати й ненавидіти, здійснювати злочини і при цьому не бути покараною. Релігійна орієнтація ґрунтується на тій очевидній істині, що людина — істота гріховна, і того, хто сам себе не годен стримувати, мусить стримати закон. Теза, нібито люди стають кращими й кращими, не витримує критики, ця теза є небезпечною оманою, покликаною захитати державу — запоруку суспільного ладу і порядку.

Коли декілька років тому Патрік Бюкенен сказав, що в суспільстві точиться жорстока війна за душу Америки, війна між релігійним і безрелігійним світорозумінням і способом життя, то безпардонні ліберали негайно обляпали його вуличним болотом — мовляв, хоче позбавити нас свобід і повернути до середньовічної інквізиції. Насправді якраз Бюкенен бути проти новітньої інквізиції, прихованої під маскою „свободолюбства". Зокрема він мав на увазі антихристиянську спрямованість Національного фонду заохочення мистецтв, конкретно— „творчість" Роберта Меппльторна, який зі статуї Божої Матері зробив вішак для краваток...

„Війну за душу Америки,— писав публіцист, — можна виграти тільки спираючись на основні істини, а істини ці ясні і прості. Вони чітко висловлені у Старому і Новому Заповітах, віддзеркалені у в нашій великій літературі і мистецтві. Завдання і обов'язок нашого покоління — вказати нашим співвітчизникам, як врятувати культуру і країну від нових варварів".

Це саме завдання стоїть сьогодні і перед Україною. І даремно її провідники обертаються на всі боки, з кого б то взяти приклад. Нема добрих прикладів. Як колись Америка, так тепер Україна мусить звернутися до власної волі, до власного сумління, до власного серця — з нього починається злет держави у небо порядку і гідного людського співжиття.

Олександер Четвер,
Київ

ПРОСУВАЮТЬ ДВОМОВНІСТЬ

Харківська Міська Рада неодноразово намагалася узаконити „де юре" наявну у місті „де факто" двомовність. І щойно посадник Євген Кушнарьов відбув до столиці на новий пост голови президентської адміністрації, її депутати узаконили двомовне діловодство. Представники націонал-радикального крила погрозили Міській Раді розпуском за „антидержавну діяльність". Поміркованіші праві (зокрема УРП) опротестували постанову в міській прокуратурі. Їх підтримав прокурор Харкова Станіслав Славський.

Депутати Міської Ради протест відхилили і конфлікт вийшов на новий владний рівень. Як діятиме в даній ситуації обласний прокурор Павло Каркач, поки ще не ясно. Проте, зважаючи на недавнє розпорядження Обласної державної адміністрації про хід виконання державної програми розвитку української мови в області, у якій вказується на „зволікання з реалізацією термінів поширення сфери функціонування державної мови", неважко передбачити, на чий бік він стане.

Спроби українських реґіонів створити у себе заповідники застою останнім часом стали звичайним явищем. Ідентичні рішення Харківської Міської Ради наприкінці минулого року та Донецької Обласної Ради недавніх днів гарно вписуються в цю тенденцію. А вимагали на місцях одного — надати російській мові того ж статусу, що й українській. Здавалося б, Києву достатньо відкинути незаконні рішення, та й по всьому. Але ухвали місцевих рад — це радше наслідок.

Дивно, але українська мова на більшій частині теренів України не є нормальним явищем. Як не є нормальною українська мова більшости політиків вищого ешелону. Як не є нормальною мова державних радіо чи телебачення. Чому?

Не знаю, чи є в Україні ще бодай один нормативний акт, який так пасував би до вітрини антикварної крамниці, як закон „Про мови в Українській ССР", прийнятий Верховною Радою тієї ж таки ССР ще 1989 року. Депутати вже незалежної України 1995 року щось виправляли в цьому законі, але історичну вартість того документу парляментаристи зберегли неторканою.

Попри весь „лібералізм" закону, він, як і стаття 10 чинної Конституції України, проголошує українську (і тільки українську) мову державною. А свою передвиборчу обіцянку виправити цю „ганебну хибу" шляхом створення в Україні ще й офіційної (російської) мови Леонід Кучма не виконав. Бо після запровадження офіційної, по мові державній можна було б співати за упокій, і Президент це, Богу дякувати, усвідомив. Але... Чи був хоч один випадок „відповідальности за чинним законодавством" за „відмову службової особи прийняти і розглянути звернення громадянина з посиланням на незнання мови" відповідно до статті 5 закону?

І чи виконуються норми статті 6, де сказано, що „службові особи державних, партійних, громадських органів, установ і організацій повинні володіти українською і російською мовами", якщо та ж стаття свідчить, що „незнання громадянином української... мови не є підставою для відмови йому у прийнятті на роботу". Та хоч ця ж стаття зобов'язує службовця її вивчити, але із закону випливає: службовець, якщо бажає, може робити це аж до смерти.

Теза ж про те, що „будь-які привілеї чи обмеження прав особи за мовною ознакою, мовна дискримінація неприпустимі", взагалі з царини фантастики: непоодинокі випадки, коли уродженцям західньої України у Києві відмовляють у роботі через незнання російської (!) мови — тема окремої розмови.

Це — верхівка айсберґу української „двокультурности". Недаремно я згадував про мови народів СССР. Попри безпрецедентний випадок спротиву волі Леоніда Брежнєва щодо ліквідації п'ятої графи й запису в пашпорті „гражданін СССР", велика совєтська єдність була таки досягнута. І власне росіян у столиці (та й не тільки в столиці), так само як і українців — обмаль. Ми живемо в епоху ґегемонії „совків", продукту своєрідного суспільного середовища — СССР. „Совків" з усіма їх ознаками, включаючи російськомовність. Бо мова не про етногенезу, а про ментальність.

Цілком цивілізована теза закону про „право громадян звертатися будь-якою мовою" не має перспектив втілення на практиці, бо існує набагато поширеніша практика стандартної відповіді — „нє панімаю". А офіційного статусу російської мови певний прошарок громадян України потребує не для того, аби задовольнити потребу російської меншини, а щоб на законних підставах не вчити мову державну.

Ще однією притчею во язицех є суржик. Мені неодноразово доводилося чути суперечки філологів, які намагалися дати визначення цьому явищу. Так мовознавці і не дійшли до спільної думки. Втім, суржик — лише ще одна ознака насильницької люмпенізації і насадження безкультур'я. А чудовий вислів російського письменника Турґенєва, що людина є людиною стільки разів, скільки мов вона знає, застосувати на практиці не можна. Бо людей вийде небагато.

З усією відповідальністю можу сказати, що критики закону теж не керувалися міркуваннями захисту ідентичности російської нації в Україні. Хоча вони по сьогоднішній день чинять спротив недоконаній політиці десовєтизації, якою є мляві спроби держави українізувати Україну. Бо, бажаючи захисту, прагнули б закріпити в законі охорону російської мови як мови національної меншини, що в контексті свобід Декларації прав національних меншин України дало б російській мові неябиякі привілеї. А шовіністичні потуги законодавців 1989 року привели до того, що, як ясно випливає з п. 2 статті 29 закону, російська мова не входить до поняття „національна мова". Законодавці незалежної України, які два роки тому спромоглися внести косметичні поправки, не вважали за потрібне змінити це та деякі інші положення, з чого можна зробити логічний висновок, що пересічному депутатові цей закон камінцем у черевику не муляє.

Цей нюанс чомусь залишився непоміченим. Та навіть за умови його відсутности в законі, недавні спроби Харківської Міської та Донецької Обласної Рад запровадити паралельне застосування російської мови все одно суперечили б не лише Конституції, а й законові „Про мови". Бо п. 2 статті 3 вимагає, щоб більшість населення даного реґіону становили „громадяни інших національностей". А за даними останнього перепису населення того ж таки 1989 року, навіть у Донбасі більшість населення становлять українці. Втім, ні Харківська Міська, ні Донецька Обласна Рада свого рішення не скасували, свідомо порушивши закон.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Таїса Богданська

Вшануймо Миколу Лисенка

Український нарід може пишатися своїми працьовитими і геніяльно обдарованими людьми. Серед них Микола Лисенко (1842-1912) — композитор, фолкльорист, виконавець. Він був далекозорим будівничим української культури, яка не втрачає своїх вартісних ознак у світовому розмаїтті культур.

Повних 50 років свого творчого життя М. Лисенко віддав розвиткові професійної української музики, естетичному вихованню молоді. Написав так багато, що кілька поколінь музикознавців не в стані й досі зібрати і опублікувати усіх його творів. Нема надрукованого повного листування, що дійшло до нашого часу, нема повної нотографії, бібліографії та навіть — фундаментальної монографії про композитора.

Тамара Булат — відомий український музикознавець, яка від 1950-их років невтомно досліджує і збирає архівні матеріяли про Лисенка. Її син Тарас Філенко ще учнем Спеціяльної музичної школи ім. Миколи Лисенка у Києві почав входити в творчу атмосферу дослідницького пошуку. Після успішного захисту дисертації на тему „Павло Тичина і музика" в Київській консерваторії молодий дослідник почав публікувати також і свої знахідки про учнів і послідовників Лисенка.

Саме завдяки Тарасові Філенкові давній оригінальний задум книги про М. Лисенка — у фотосвітлинах, спогадах сучасників, листуванні і архівних документах дістав своє конечне здійснення у формі авторського рукопису, який зазнав в Україні видавничих митарств і навіть був загублений з усіма фотографіями (понад 500 світлин!). Можна уявити переживання авторів книги, які три роки марно шукали „кінців". Знайдений в Мадярщині рукопис нарешті повернено дослідникам.

Проте в нових умовах існування незалежної України задум книги Т. Філенка і Т. Булат дістав своє продовження. Знайомлячись зі станом музикознавства в ЗСА, обидва музикознавці переконалися, що англомовному читачеві, при всьому бажанні, нема як пізнати про життя і творчість найбільшого українського композитора. Саме тому вони вирішили зробити ще й англійську версію своєї книги. Процес перекладу виявився важким і довготривалим. На сьогодні не поставлено останньої крапки. Треба ще трохи зусиль... Але багато людей з нетерпінням чекають на книгу.

З нагоди 155-річчя від дня народження Миколи Лисенка Український Музичний Інститут Америки, Українська Музична Фундація і 28-ий Відділ СУА влаштовують вечір в пошану композитора. Ми запросили д-рів Тамару Булат і Тараса Філенка розповісти про їхню важливу працю.

Вечір має бути цікавий — у формі „музичної вітальні". Світлини, в тому числі унікальні і неопубліковані, будуть показані на прозірках. Мґри Марія Бродзів-Попіль, Світлана Чолган і д-р Ігор Гурин братимуть участь, читаючи уривки зі спогадів і листів.

Нова зірка на музичному обрії, оперова співачка Леся Грабова співатиме романси і арії композитора, що їх вона вчила у Львові, де мистецький культ Лисенка має понад столітню живу традицію. Її виконання вже привернуло увагу цінителів музики багатьох стейтів Америки.

Тарас Філенко, який тепер працює над своєю другою дисертацією в Піттсбурзькому університеті, спеціяльно приїде, щоб зустрітися з українською громадою в Ірвінгтоні, Н. Дж. Він не лише розповідатиме про свої музикознавчі знахідки, але й гратиме на фортепіяні. Т. Філенко — концертовий піяніст, інтерпретація якоґо, за визначенням президента УМІ Дарії Каранович, „позначається велико-українським розмахом", а „інтуїтивне відчуття творчих ідей композиторів він вміє відтворити власною індивідуальністю, повної могутньої стихійности".

Президія УМІ і організатори вечора сердечно запрошують шанувальників мистецтва на цей цікавий вечір і зустріч з визначними українськими музикантами, що відбудеться у неділю, 18-го травня ц. р. о 4-ій год. по полудні, в залі Народного Дому, 140 Проспект аве.

Іван М. Самійленко

Перша і, може, остання зустріч з Україною

I

Невдовзі після проголошення незалежности України і дотепер я відбув п'ять поїздок в Україну. Чотири з них в справах Уряду УНР в екзилі та за викликом Уряду і Верховної Ради України. П'ята поїздка носила, головним чином, приватний характер.

При вступі я хотів би бодай коротко зупинитись на моїй першій подорожі, яка відбулася в травні 1992 року. Вступив я на землю моєї кровної батьківщини після 49 років перебування на чужині. Немає слів, щоб передати глибину моїх переживань і почувань — напишу пізніше в деталях, якщо час мені дозволить. Скажу лише одно: я побачив і відчув мою споконвічну батьківщину зовсім іншою, ніж я сподівався і знав її 49 років тому. Вона ґрунтовно змінилась.

Моє стародавнє місто Прилуки (раніше Полтавської губернії, а тепер Чернігівської области) вперше згадується в „Поученії" Володимира Мономаха. Розташоване воно на звороті рікі Удай. Від 1516 до 1781 року Прилуки були центром Прилуцького козацького полку. В часи Богдана Хмельницького Прилуцький полк рішуче стояв в боротьбі проти польсько-шляхетських гнобителів, а в часи війни з Москвою 1708-09 років — по стороні гетьмана Івана Мазепи. Прилуки і Прилуччина були центром Гетьманської України. Сліди пам'ятних ознак, зокрема розлогих козацьких могил, є свідком тих героїчних і грізних часів. Колись типово українське — веселе й мальовниче місто втратило свою національну самобутність. Сіра й понура большевицька окупаційна казенщина з обов'язковим пам'ятником „вождя Леніна" окутала його...

Після короткої зупинки в Прилуках за 10 хвилин їзди автом я опинився в моєму рідному селі Валках. Питаю: „Де ми є?". „У Вашому селі Валках", — в один голос відповідають мені представники міста, повіту і самого села Валок. „Ні! Це не Валки!" — я знову наполягаю. „Не вірите? Зараз переконаєтесь, що це дійсно Валки", — чую цю ж саму відповідь.

Везуть мене до нового цвинтаря (на т. зв. „Піски") до могили моєї мами — мучениці Ольги, яку добрі люди нелеґально викрали з табору смерти делекої півночі (Лєпша) і привезли її в хоч і рідну, але не свою Україну — в Донбас. Там прожила вона нелеґально, без пашпорту, аж до самої хрущовщини.

Поховали її далекі родичі і односельчани, згідно з її заповітом, за християнським звичаєм, поставили хрест і загорожу. Біля могили я застав багато людей. Інші поспішали з усіх кінців, щоб привітати земляка — гостя з-за океану. Після складання квітів на могилу мене було запрошено на гостинне прийняття, яке було, очевидно, заряджене по телефону з Києва.

Останнім кроком моєї подорожі була візита до мого місця народження, або, як сказав фіґурально член Президії Верховної Ради М. Гришко, місця, де „закопано мій пуп". Прибувши до цієї зовсім невпізнаної і голої землі, я не знайшов там ні хати, де я народився, ні жодної будови, ні навіть одної деревини з великого саду, березини, дубини і нашого ставка. Зникли там і сліди козачого цвинтаря, де похований полковник Чайка з його козаками, що загинули в боях з ген. Мєншіковим. Не знайшов я і пня великого дуба й каплиці, де не раз зупинявся у нашого прадіда Петра, по дорозі з Прилук до Галагана, Тарас Шевченко. Як переказують, він писав на тім пні поему „Кавказ". Зникла недалека від нас і церква, де мене христили. Лише побачив на правому березі річки Удай склетони бань і руїни — гордости і шедевру Православної Церкви України — Густинського монастиря.

І. Самійленко (посередині) з Л. Кучмою і Л. Кравчуком (Київ, 23-го серпня 1996 року).

Ніхто мене там, в колишнього рідному гнізді, тепер не зустрінув. Колись велику і шановану родину смертельний і невблаганий гураґан озвірілої большевицької злочинної босоти в одну фатальну ніч вирвав з корінням і вивіз в делеку північ на повільну смерть... Загинули невтомні трудівники — сіль козачого стану українського села. Стану, який потребуватиме довгі роки, щоб заступити його.

І так я розпрощався з Валками, а на другий день виїхав з Прилук, в глибокому і невимовному смутку, до Києва. В дорозі депутат ВР Михайло Гришко, намагаючись відпружити мій настрій, сказав мені: „Ми розуміємо Вас, але зрозумійте і Ви тих, що зустрічали Вас. Майже все доросле населення спішило до могили Вашої мами, щоб побачити і привітати Вас. Коли б місцева влада скликала загальні збори села, то ледве третина прийшла б тих, що зустрічали Вас учора. Вони розуміють і шанують Вас". І дійсно — це правда. Я бачив біля могили мами і тих, що рились у землі на своїх городах. Побачивши нас уже в дорозі, вони кидали свої лопа-ти і бігли, захекуючись, щоб привітати гостя... А про-щаючись, просили: „Не забувайте, приїзжайте ще до нас!"

І дійсно, згадуючи все це, мені стало легше на душі. Хоч мене й не зустрічали мої рідні по крові, їх уже нема... Але зустрічали і палко вітали мої рідні односельчани-земляки. Зовнішньо — на вигляд, вони бідні матеріяльно, знесилені журбою і працею тяжкою; роздерті постійною непевністю і сумнівом у завтрішній день, але в глибині їхніх очей помітив проблиски чогось нового — вічної надії на краще майбутнє...

Пізніше я отримав з Києва статтю п. з. „Сумно", надруковану в газеті НРУ „Час-Тайм". Автор цієї статті Степан Філіпчук подорожував з нами в Прилуки і Валки. Тут варто, бодай коротко, зацитувати дещо з цієї статті, щоб зрозуміти бачення і оцінку моєї подорожі репортером, що прожив все своє свідоме життя під совєтським режимом. Ось що він пише: „В останній розмові по телефону, коли Іван Самійленко виїздив з України, в його голосі відчувся сум і тривога. Його тут гарно прийняли земляки. Та й офіційні служби, як останнього прем'єр-міністра УНР в екзилі. Він був тут оточений увагою властей. Я не запитав його — чому, але тут подумалося: чому такий українець з українців має їхати за океани від рідної землі? Чому він там громадянином, а тут громадянства не має? Чому там його син розбудовує державу США, а тут свого таланту не прикладає? Чому українець-патріот, над яким несправедливо познущалися, ще й тепер у суверенній і незалежній Україні гірше почувається й менше прав має, ніж той, хто над ним знущався і нищив цвіт України? А дехто живе в Україні й ненавидить її мову, культуру, лиш ковбаси і сала багато хоче, прагне побільше поїздити закордоном, вкласти туди накрадені гроші. Тож, мабуть, поки керівники влади і політичні партії не будуть водночас і патріотами України — чекати від них добре не варто..." Про це він палко апелює до керівників держави і виборців України. По це кожному із нас, українців, треба знати, що будувати незалежну Україну в співпраці з ворогами її — це самообман.

(Закінчення буде)

Великодня подяка для СУА

Великдень єднає і зближує людей. Це високе духовне свято дає нам зрозуміти, наскільки ми потрібні одне одному, наскільки пов'язані наші долі. З нагоди Великодня прийнято робити пожертви. Надавати допомогу страждущим.

Дитячий спеціялізований шпиталь у Львові щоденно надає медичну опіку хворим і навіть дуже хворим дітям України. Однак, у складних економічних умовах молодої держави це здійснювати є вкрай важко, а інколи може здаватись навіть неможливим. Проте, хворі діти не можуть чекати, це є майбутнє України. І можна з певністю скзати, що без щирої допомоги наших земляків з діяспори це було б просто неможливим.

Багато порядних і сердечних людей закинула доля за океан, далеко від рідної землі. Проте, для добрих справ віддаль не може бути перепоною. Уже протягом сімох років, з часів заснування шпиталю, щиру материнську опіку від Союзу Українок Америки відчувають над собою маленькі пацієнти цієї складної, спеціялізованої щодо Чорнобиля, клініки. Можливо, діти це розуміють підсвідомо, зустрічаючи привітних і лагідних жіночок-американок, які при найменшій нагоді відвідують клініку. Проте, лікарі та сестри шпиталю це знають конкретно. Скільки нових апаратів було закуплено за час існування шпиталю, скільки якісної та ефективної медицини переслано для хворих дітей у Львові! Це можна визначити, звичайно за цінами контрактів. Проте, немає критерії для оцінки людської доброти, простягнутої до українських дітей від тисяч рук членкинь Союзу Українок Америки.

Відзначаючи вагому і значиму допомогу СУА, слід відзначити аналітичний і навіть практичний підхід до справи гуманітарної допомоги Україні. Фонди, зібрані членкинями по всій Америці, не витрачається на другорядні чи менш важливі проблеми (в Україні проблем вистачає). Керівництво СУА вміє бачити пріоритетність проблем, визначати такі позиції в допомоговій справі, які мають максимальний ефект в Україні. Допомога, яку отримував наш шпиталь, мала далекоглядні цілі, визначалась на роки. Ще у 1991 році СУА закупив біхімічний аналізатор фірми Tecpnikon. І це забезпечило по сьогоднішній день сучасну біхімічну діягностику для дітей шпиталю та дітей, які звертаються з інших клінік Львова. Проте, у шпиталь почали прибувати діти у важких і критичних станах, які вимагали невідкладної контролі за станом крови. СУА не затримався з допомогою. Вже на початку 1992 року апарат фірми Instrumentation Laboratories прийшов з Австрії, і по сьогоднішній день функціонує у шпиталі вдень та вночі, у робочі дні та свята. Більш того, цією діягностикою користають важко хворі дорослі з сусідніх шпиталів.

Відділ інтенсивної терапії отримав від СУА кювез для виходжування новонароджених дітей, три кардіомонітори фірми Сіменс, які дають можливість вчасно зареаґувати на порушення життєво важливих функцій у дітей. Крім того Союз Українок спонзорував два апарати Сіменса для штучної вентиляції легенів, які врятували життя не одному маленькому пацієнтові. Наприклад, п'ятилітня дівчинка перебувала на апаратному диханні аж 32 доби, після чого була зоперована і повернулась до здорв'я.

Турбота про дітей, потерпілих від чорнобильського лиха та інших екологічних катастроф, потребує, насамперед, організації детального обстеження стану ураження цих дітей. Одних з найбільш вразливих органів є щитовидна залоза. На поміч цим дітям Союз Українок Америки придбав для шпиталю ультразвуковий діягностичний апарат фірми Сіменс, який дає змогу виявляти найтонші структурні зміни у щитовидній залозі дітей, а також проводити діягностику інших органів.

Проєкти, які СУА здійснює для Львівського спеціялізованого шпиталю, мають систематичний характер і випрацювані на роки. Як відомо, будь-яка медична апаратура вимагає періодичного забезпечення витратними матеріялами. Тому зі сторони СУА періодично надходить допомога, щоб апаратура постійно функціонувала. У 1995 році і вже у 1997 році закуплені реактиви та витратні матеріяли у французських та американських фірмах для лябораторії.

Окрім цього СУА підтримує теж найважливіші проєкти, які медики у Львові вирішують власними силами. Онкогематологічний профіль шпиталю вимагав придбання сепаратора крови — унікального лікувального обладнання, яке знижувало ризик для дітей під час крайньо важкої хеміотерапії левкомій. Як відомо, серед діяспори у ЗСА були спроби зібрати фонди на цей апарат. Проте зібрані фінанси так і не були здійснені на цей проєкт. Дякуючи долі, в Україні знайшлися могутні спонзори в особі львівської фірми Львівтрансгаз, і апарат був закуплений. Цей багатофункціональний лікувальний комплекс вимагав доповнення додатковими функціональними модулями. І за цю справу взялися американські українки, закупивши у 1996 році спеціялізований термостатуючий шейкер для тромбоцитів у німецької фірми.

Особливою рисою у гуманітарній діяльності СУА є велика людська скромність. Ніхто і ні разу не натякає на прославлення чи похвали, на гучні публікації чи реклямні репортажі у телевізії. І це природно. Українки в Америці сприймають українських дітей як рідних. А для материнських почуттів непотрібна рекляма чи оплески. Найголовніше, щоб були здорові та усміхнені діти на рідній українській землі.

Низький вам уклін та глибока людська подяка, дорогі союзянки з СУА.

Олександер Миндюк,
директор Дитячого спеціялізованого шпиталю у Львові

М. Гельбіґ...

(Закінчення зі стор. 1)

призначено генеральним директором місцевого мешканця Івано-Франківського і одного із працівників агрофірми „Пруту" Анатолія Попадюка. Це сталося 31-го січня 1992 року.

Після того справи пішли доволі швидко в невідповідному напрямі. Вже на святочному відкритті першого готелю „Роксоляна ч. 1" в червні 1993 року два інші партнери підприємства „ Auskoprut" мали застереження до дії А. Попадюка як генерального директора. Показалося, що А. Попадюк, користуючись тим, що два інші партнери були лише спорадично в Івано-Франківському, а він мав у руках всі документи СП, одноособово виготовив іншу угоду і статут, підробив підписи і вдруге зареєстрував СП „Аускопрут" в Івано-Франківському. Він теж сфальсифікував установчі документи, записав себе як фізичну особу, підробив підписи і подав фальшиву дату укладення умови.

4-го липня 1992 року та 31-го серпня 1993 року він виготовив, як подає М. Гельбіґ, інформаційні повідомлення про чужоземні інвестиції в Україну, на яких підробив її підписи. Крім того, твердить М. Гельбіґ, А. Попадюк сфальсифікував протоколи зборів учасників спільного підприємства за 1993, 1994 і 1995 роки, доповнення до статуту, які ніби були затверджені зборами засновників в 1995 році, хоча таких зборів не було.

За дорученням М. Гельбіґ адвокат В. Пєтухов зробив документальну перевірку і щойно після неї в 1996 році виявилась фальсифікація документів. А. Попадюк, розпоряджаючись майном „Аускопруту", вартість якого виносить понад три мільйони долярів (тут треба поруч із діючими готелем „Роксоляна ч. 1" врахувати незакінчену будову „Роксоляна ч. 2" та інші матеріяльні цінності) заснував два приватні підприємства „Стрім" і „Кварта" та інші, у які перевів доходи „Аускопруту", завдавши тим значну школу.

Все це доказує, що А. Попадюк як службова особа для особистої користи підробив документи і використав своє службове становище всупереч інтересам спільного підприємства.

На цій підставі М. Гельбіґ звернулася до генерального прокурора України Г. Ворсінова розпочати проти А. Попадюка кримінальну справу за підроблення документів і зловживання службовим становищем, а разом із тим заборонити йому виконування обов'язків генерального директора СП „Аускопрут" в Івано-Франківському. Рівночасно позовниця просить наложити арешт на майно та розрахунковий і валютний рахунок СП „Аускопрут" для ведення цивільного позову. М. Гельбіґ приложила до скарги ряд документів.

Це перший випадок, в якому західнє підприємство зложило скаргу до прокуратури України і до кримінального суду. „Сковп" підприємство, як інформує його власниця, вложило в туристику України за чотири роки біля 4 млн. дол. Про скаргу М. Гельбіґ повідомила амбасадора України в ЗСА д-ра Юрія Щербака, консуляти України в ЗСА, як також амбасади ЗСА в Києві і Відні, першого віцепрем'єра України Василя Дурдинця, Романа Шпека з Національної аґенції реконструкції і розвитку, як також Службу Безпеки України, урядовця реґіональної безпеки в Україні для охорони родини і працівників, пресу в ЗСА, Україні і „Голос Америки".

„Авіялінії..."

(Закінчення зі стор. 1)

том і приземленням цих літаків.

Українська компанія забезпечує повітряне сполучення з Ню Йорком і Торонто. До 1999 року „Авіялінії України" хочуть відкрити рейси до Маямі, Лос Анджелесу, Вашінґтону, а також відновити скасований маршрут до Чикаґо.

Повітряна фльота „Авіяліній України" складається з дев'яти літаків Іл-62, 30 — Ту-134 і Ту-154, 30 — Як-40 і Як42 і 64 — Ан-24. Деякі з них не літають, бо занадто старі.

Друга летунська компанія, „Міжнародні Авіялінії України", винаймає три „Боїнги" 737, які здійснюють польоти в Західню Европу.

ПОЇЗДКА ПРЕЗИДЕНТА БИЛЛА Клінтона до Мехіко, хоч і дуже бажана офіційними чинниками країни, має також і своїх опонентів, які зорганізували кілька протестаційних віч у Мехіко Сити на привітання американського Президента. Кілька сотень мехіканців лівого спрямування викрикували образливі фрази і палили американські прапори та провокували поліцію перед амбасадою ЗСА в столиці Мехіко, щоб тільки unеприємнити ці відвідини. Аналітики твердять, що протестуючі мехіканці будь-яких спрямувань протестували головно проти нових іміґраційних законів ЗСА, котрі загрожують масовими видаленням нелеґальних мехіканських іміґрантів у ЗСА.

ЯК ПОВІДОМИЛА ПОЛЬСЬКА поліція, у залізничній катастрофі поблизу міста Щецін у північнозахідній Польщі загинуло найменше 11 осіб, а 30 було поранено, коли швидкий пасажирський поїзд ,зіскочивши з рейок, в'їхав у нерухомий тягаровий поїзд. Речник польської поліції Павел Бєдзяк сказав, що причиною катастрофи було відокремлення п'ятьох останніх вагонів пасажирського поїзди, котрий їхав з міста Свіноуйсьцє до Кракова. Поранених пасажирів амбулянси і гелікоптери перевезли до лікарень у Щеціні та Старґарді.

БИЛЛ РИЧАРДСОН, АМБАСАДОР ЗСА до Організації Об'єднаних Націй та посередник у спробі мирного переходу влади у Заїрі, у вівторок, 6-го травня, зустрівся з двома керівними африканськими провідниками щоб запобігти можливому кровопролиттю у Кіншасі, столиці Заїру з наближенням повстанських військ. Він зустрічався з уґандським провідником Йовері Мусевені та Робертом Муґабі, президентом Зімбабве, у пограничному боцванському місті Касане. Б.Ричардсон підкреслив, що його завданням є не допустити до кровопролиття та хаосу в Кіншасі. Тим часом у своїх радіопередачах заїрські повстанці закликають урядові військові частини в столиці складати зброю.

ПОПРАВКА

В числі 86 "Свободи" з 7-го травня ц.р. у повідомленні про смерть М..Гнатіва потрібно читати: "М. Гнатів народився 6-го вересня 1912 року". **– Ред.**

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого дорогого й незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДА і ПРАДІДА

СВ. П.
о. крилошанина
ВАСИЛЯ СТЕБЕЛЬСЬКОГО

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
будуть відправлені 25-го травня 1997 р. в церквах:

Рождества Пречистої Діви Марії, Редінґ, Па.;
св. о. Миколая, Майнирсвил, Па.;
св. Стефана, Риверcharacteristic, Фла.;
Собор Входу в Храм Пресвятої Богородиці, Норт Порт, Фла.;
св. Івана, Онтаріо, Кан.;
у каплиці, Параня, Бразилія;
і в Тернополі, Україна.

Про молитви за спокій душі покійного просять:
ДРУЖИНА — АРКАДІЯ і родина

Ділимося сумною вісткою, що в п'ятницю, 25-го квітня 1997 р. після довгої та важкої недуги, упокоївся в Бозі на 86-му році життя заосмотрений найсвятішими тайнами, наш найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО та ДІДО

СВ. П.
НЕСТОР КУЗИЧ

Залишив у глибокій скорботі:
дружину — НЕОНІЛЮ
сина — ЮРІЯ з дружиною ТАНЕЮ та дітьми МОТРЕЮ, МАРКІЯНОМ та АДРІЯНОМ
доньку — МАРІЧКУ з чоловіком РОСТИСЛАВОМ СМИКОМ і дітьми РОСТИСЛАВОМ і ЛАДОЮ
та родину в ЗСА, Канаді, Англії, Україні та Польщі.

ПОХОРОН відбувся в середу 30-го квітня 1997 р. у соборі свв. Володимира і Ольги. Тіло спочило на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в четвер 24-го квітня 1997 р. відійшов у вічність на 91-му році життя наш найдорожчий і ніколи незабутній ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, БРАТ, СТРИЙКО, ШВАҐЕР і КУЗЕН

бл. п.
ВОЛОДИМИР КОСТЮК

нар. 7-го березня 1907 р. в Судовій Вишні, західня Україна. Покійний був книговодом в українському банку і працівником в адвокатській канцелярії мецената Гаєцького в Судовій Вишні.

ПАНАХИДА відбулася в неділю 27-го квітня о год. 7-ій в заведенні Paul W. Harris, Rochester, N.Y., а похоронні відправи і Служба Божа в церкві св. Николая у Філядельфії, Па. 29-го квітня, а відтак тлінні останки спочинуть у Fox Chase з похоронного заведення Михайла Насевича у Філядельфії, Па.

Залишив у смутку:
дружину — ЄВГЕНІЮ
сина — ІГОРА з дружиною ЛІДІЄЮ і сином АДРІЯНОМ та донею ТАНЕЮ
доню — РОМУ з чоловіком ТАРАСОМ ШОТ і синами ГРИГОРІЄМ, НИКОЛОЮ і ДАНИЛОМ
брата — ЄВГЕНА з дружиною ДАРІЄЮ
ближчу і дальшу родину в Україні, Польщі і ЗСА.

Нехай прибрана земля буде йому легкою!

Вічна йому пам'ять!

Футбольний і ґолфовий турніри за чашу „Великих Озер"

Як і в минулому році, господарем футбольного турніру за чашу „Великих Озер" буде УСТ „Черник" Дітройт. Маючи за собою минулорічний досвід, Управа створила окремий турніровий комітет, до якого увійшли майже всі минулорічні члени з Х. Шалаєм на чолі. Досі вже відбулося кілька сходин, в часі яких обговорено пляни успішно перепровадити цю велику спортову імпрезу.

Отже II-ий відкритий футбольний і ґолфовий турніри українських дружин за згадану чашу відбудеться під патронатом УСЦАК під час довгого кінця тижня „Меморіял", 24-25-го травня на оселі „Діброва" поблизу Дітройту. Футбольні ігри проходитимуть в групах чоловічих і сеньйорів понад 30 років. Організатори радо привітають теж юнацькі дружини. Свою участь вже заповіли футбольні дружини з Чикаґо, Клівленду, Торонто, Ню Йорку і Філядельфії, як теж зі Стемфордської семінарії.

Рівночасно в цих же днях на ґолфових грищах Дама Ґолф Клаб біля Дітройту, проходитиме дружиновий (дво-членний) ґолфовий турнір. Спільне вручення трофеїв переможцям відбудеться на „Діброві" в неділю, 25-го травня ц. р. Реченець зголошень на обидва турніри з відповідною оплатою — до 12 травня ц. р. За дальшими інформаціями в справах цих турнірів треба телефонувати до Х. Шалая (810)977-2429, або до В. Гнатюка (313)875-4122. По дальші інформації про ґолфовий турнір — до Я. Качана (313) 366-7866.

Організаційний комітет докладає усіх зусиль, щоб цьогорічні турніри пройшли якнайкраще. До чисельної участи запрошуємо не тільки учасників змагань, але українське громадянство великого Дітройту і гостей з інших міст. Це буде добра нагода спільно привітати по-чаток літнього сезону. Для розваги і вигоди комітет організує традиційну українську кухню й приємну програму.

Володимир Кізима

Нова база української науки

Гарвардський центр українознавства завдячує свій розвиток меценатам української науки. Своєю виїнятковою жертвенністю, завзяттям й ідеалістичним підходом до національних потреб вони створили і дальше творять постійну базу для розвитку Українського Гарварду.

Нещодавно Іван Стебельський з Кольорадо, жертводавець-меценат на цілі Фонду Катедр Українознавства ще від 1981 року, створив стотисячно-доляровий „прибутковий фонд" у Гарвардському університеті. Цей спосіб жертвування не лише зміцнює фінансову базу для української науки, але одночасно дає жертводавцеві можливість отримувати відсотки квартально з пожертвуваних фондів до кінця свого життя. І. Стебельський вирішив щороку віддавати всі відсотки, які йому належать, на добродійні цілі в Україні: на підтримку Бориславської першої української гімназії, а головно на стипендії для здібних, але бідних, студентів, на видавничі цілі і на допомогу школі в Старому Самборі й Старій Солі, де він народився.

Родина Стебельських жила в Самбірському повіті, а відтак переїхала до Борислава, коли батько Івана закінчив народну школу й здав іспит до української приватної гуманістичної гімназії в Дрогобичі, що її завершив матурою у 1943 році. Рік пізніше І. Стебельський став студентом Високої Торговельної Школи у Львові. Він був також активним в Організації Українських Націоналістів (ОУН) і коли літом 1938 року відкрилася можливість здобути самостійність Карпатській Україні, він нелеґально перейшов кордон разом з п'ятьма іншими молодими патріотами, жителями Борислава й Дрогобича, щоб підтримати рух за незалежність. Ця група була серед перших галичан, які брали участь у подіях в Карпатській Україні. В цьому часі І. Стебельський виїхав до Німеччини, де закінчив старшинський військовий вишкіл, що його організувала ОУН для посилення кадрів Карпатської Січі. Але коли мадяри окупували Карпатську Україну, І. Стебельський опинився в Австрії. Ставши чотовим у Леґіоні, вимаршував у Польщу, де залишився у Кракові. З вибухом німецько-совєтської війни І. Стебельський разом з іншими молодими патріотами пішов на схід допомагати відновленню української державности. Але родинні трагедії змусили його повернутися до Борислава, де він поселився і зорганізував торговельно-виробничу спілку, оженився і проживав аж до приходу Червоної армії, коли з родиною виїхав на Захід.

Після війни І. Стебельський закінчив студії дипломом маґістра економії в Німеччині і зайнявся торговельною діяльністю аж до свого виїзду до Америки в 1950-их роках. Тут він спочатку працював фізично, вивчав англійську мову, а з переїздом до Кольорадо зорганізував комерційну спілку, яка провадила ресторантне підприємство. Після майже двадцять літ І. Стебельський продав підприємство і пішов на пенсію, що дозволило йому повернутись до громадсько-політичного життя. Він став активним в американській Республіканській партії, де мав зв'язки і знайомства з американськими політиками, зокрема конґресменами і сенаторами.

Найбільшим своїм осягненням Стебельський вважає побудову, спільно з жидівською громадою єдиного у світі „Пам'ятника — Парку Бабин Яр" на 29 акрах землі в пам'ять жертв жорстокого нацизму. Він також успішно оборонився перед брехливим доносом С. Візенталя до американського федерального Департаменту юстиції про воєнне злочинство. Цей донос був провокацією з ціллю, щоб розбити співпрацю між жидівськими і українськими громадами в Денвері. Організація Візенталя довго шукала по архівах можливих доказів, але після трьох років спроб закрила справу, переконавшись, що І. Стебельський жидівських провокацій не боїться і що він підготовив добру оборону.

Від часу незалежности України І. Стебельський відвідав кілька разів рідні сторони, вглянув у стан освіти і життя та вирішив допомогти своїм краянам. Він вирішив пожертвувати свої доходи з ощадностей на добродійні цілі в Україні, але також бажав вкласти особисту цеголку до структури української науки в Америці, зрозумівши її вартість для української держави. Ми вдячні І. Стебельському, що подбав про українську науку і створив фонд для забезпечення її майбутнього розвитку.

ФКУ

Відбулися Загальні збори УСО „Тризуб" у Філядельфії

Філядельфія (М. Б-й). — Тут в неділю, 16-го березня ц. р. на „Тризубівці" в Горшамі, Па., відбулися успішно 47-мі звичайні Загальні збори УСО „Тризуб".

Збори відкрив уступаючий голова інж. Ігор Чижович. За його закликом присутні однохвилинною мовчанкою вшанували померлих членів у минулій каденції. Президію вибрано в такому складі: інж. Іван Скіра — голова, д-р Іван Павлічка — заступник, Володимир Сімків — секретар, а Номінаційну комісію в складі: Ярослав Козак — голова, Адріян Гаврилів, Роман Качай, інж. Орест Лесюк і Стефан Кундеревич — члени.

Ірена Бучковська відчитала протокол з останніх зборів, який був прийнятий без основних змін.

Нову управу УСО „Тризуб" вибрано у такому складі: інж. І. Чижович — голова, Я. Козак — заступник голови, С. Кундеревич — заступник голови до спорту, А. Гаврилів — касир, Р. Качай — секретар, В. Сімків — рекордовий секретар, І. Бучковська — секретарка членства, інж. М. Борецький — пресовий референт, М. Джичко — книговод, Є. Швак — музична система, О. Левицький — відповідальний за утримання, д-р І. Павлічка, інж. І. Скіра, інж. І. Лесюк, Г. Давид, Г. Гарматій, Г. Долинський, М. Качанюк, інж. С. Романко і Б. Гарасевич — члени, Ю. Фаріон — адвокат-дорадник; Контрольна комісія: інж. Б. Сірий — голова, І. Німчук і Р. Маслій — члени, Товариський суд: С. Гавриш — голова, М. Пришляк і Т. Міджак — члени.

На згаданих зборах було також вибрано Управу спортової ланки в складі: Степан Кундеревич — голова, інж. О. Лесюк і М. Юрчак — заступник голови, Й. Гомик — секретар, І. Німчук — касир і М. Юрчак — делеґат до ліґи. Координаторами футбольних дружин для юнацтва є П. Харечко, Й. Гомик, О. Лесюк, Н. Зварич, П. Сцькокало, Дж. Лайнис, С. Ленд, Дж. Хіартас, Дж. Ґуґенгайм і Д. Кір; ґольф — Б. Аннюк, Дж. Бер, В. Литкевич і Ю. Тарасюк; теніс — інж. Ю. Савчак, плавання — Т. Міджак; відбиванка (чоловіки) — Ю. Лесюк, жіноча — Г. Девасаль. Було вибрано також п'ять комітетів: Комітет зовнішнього вигляду „Тризубівки" і направи, Комітет розваг і пікніків, Комітет архівів і документації, Комітет плянування і Комітет імпрез.

За діяльність минулої каденції звітували: І. Чижович — загальний, А. Гаврилів — фінанси, Я. Козак — господарка „Тризубівки", Б. Сірий — Контрольна комісія, І. Бучковська — членство УСО „Тризуб" і О. Лесюк — діяльність спортової ланки.

На внесок голови Контрольної комісії інж. Б. Сірого збори уділили абсолюторію з признанням уступаючій управі через аклямацію.

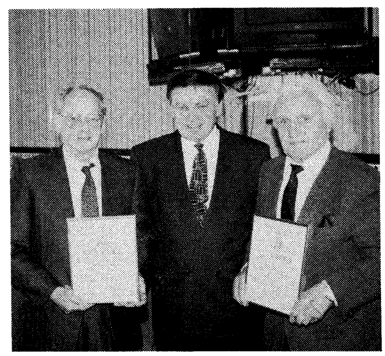
Не можна не згадати Осипа Марійчука, який своїми квітами, безкоштовно, завжди прикрашує „Тризубівку". Бартендерами і добрими господарями були М. Джичко і О. Лучин.

Головна дружина футболу в минулому сезоні здобула друге місце в Юнайтед Саккер Ліг. Тренером є Н. Монтак, а менаджером — М. Юрчак. Жіноча відбиванкова дружина брала участь в турнірі УСЦАК, в якому осягнула перше місце. Інші дружини мали також успіхи і здобули передові місця.

Під час зборів відбулася церемонія вручення нагород двом членам УСО „Тризуб", д-рові Іванові Павлічці і д-рові Ярославові Качаєві, за їх довголітню, повну щирої жертвенности й посвяти, працю для українського спорту, а УСО, „Тризуб" зокрема.

Плян праці на майбутнє передбачує: збільшення членства, відбуття фестивалю на „Тризубівці" з нагоди шостої річниці незалежности України і поширення існуючого будинку, який приносив би додатковий дохід для УСО „Тризуб".

„Тризубівка" є гордістю всієї української громади Філядельфії, але як така, вона потребує великої фінансової підтримки всієї української громади. Український спортовий центр „Тризубівка" є унікальним центром, який вимагає багато зусиль і фінансів, щоби його втримати на теперішньому рівні для української громади, і якщо українська громада не почне його більше підтримувати фінансово, тоді може виникнути можливість його втрати. Ми не можемо до цього допустити. Хай кожний з нас подумає над цим і зробить відповідний висновок...

Після роздачі нагород (зліва): д-р І. Павлічка, інж. І. Чижович і д-р Я. Качай.

У ВАШІНҐТОНІ МИНУЛОЇ СЕРЕДИ

У ВАШІНҐТОНІ МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 30-го квітня, перед Сенатською комісією юстиції зізнавала у своїй обороні Генеральний прокуратор ЗСА Дженет Ріно, котрій республіканці закидають нерішучість на їхні вимоги призначити окремого прокуратора для розслідження фінансових проблем, пов'язаних з передвиборчою кампанією. Вона одначе дуже рішучо заперечила такі закиди і заявила, що згідно з існуючими законами в цьому випадку вона не має причини призначувати окремого прокуратора. Крім того уважає, що слідчі Департаменту юстиції цю справу провірять так, як треба.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" **тільки після появи платних оголошень** у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

Прошу змінити мою адресу

❑ „Свободи"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

ВІДІЙШЛИ • ВІД НАС •

МИХАЙЛО А. ВАСНИК член УНС Відд. 317-го Т-ва „Запорозька Січ" в Сиракюзах, Н.Й. помер 26-го листопада 1996 року на 47-му році життя. Нар. 1949 року в Сиракюзах, Н.Й. Членом УНС став 1983 року. Залишив у смутку дружину Дебру і синка Михайла, брата Ричарда і сестру Патрицію Серві. Похорон відбувся 29-го листопада 1996 року на цвинтарі Пайн Плейнс в Клей, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Велич Микола, секр.

МИКОЛА БАДРАН член УНС Відд. 303-го Т-ва ім. Івана Мазепи у Флінт, Миш. помер 31-го грудня 1996 року на 68-му році життя. Нар. 1928 року в селі Божиків, підгайці, Україна. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Павлину, дочку Павлину з чоловіком Денисом Варґо, сестру Павлину Шах з родиною в Україні, а також ближчу і дальшу родину в ЗСА, Арґентині, Англії й Україні. Похоронні молитви і Панахида відбулися в „Farley Funeral Home", Норт Порт, Фла. 3-го січня 1997 року а опісля на бажання покійного тіло було спалене в крематорії.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Лещук, секр.

❁ РОЗШУКИ ❁

Розшукую мого стрийка **МИХАЙЛА ГРАБОВСЬКОГО** нар. в селі Вишня Городецького району Львівської області. Мав би проживати в Ню Йорку або околиці. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу: **Мирон Грабовський, 2317 West Cortez St. Chicago, Ill. 60622.**

• ПРАЦЯ •

Родина з Н. Дж. шукає жінку для опіки трилітньої дитини і домашньої праці. Мусить мати право для керування автом.
(201) 564-2452

Пошукуємо жінку до легкої домашньої праці та догляду над старшою немічною жінкою в околиці міста Балтиморе, Мд. Платня, харчування і нічліг включно. Зацікавлені мусять мати зелену картку. Просимо **тел.: (410) 499-6631**

❊ ПОСЛУГИ ❊

❊ FUNERAL DIRECTORS ❊